Dedičské právo

Slovacchia

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Uzavretie dedičskej zmluvy alebo spísanie spoločného závetu slovenský právny poriadok nepripúšťa.

Závet možno spísať niekoľkými spôsobmi:

1. Závet napísaný vlastnou rukou musí obsahovať vlastnoručný podpis a dátum. Takto napísaný závet nemusí byť podpísaný svedkami.

2. Závet napísaný inou písomnou formou (napr. na počítači, písacom stroji, inou osobou) musí byť podpísaný pred dvoma svedkami, ktorí ho tiež podpíšu a tak dosvedčia, že skutočne ide o prejav vašej poslednej vôle. Aj takto napísaný závet musí obsahovať vlastnoručný podpis a dátum.

3. Závet vo forme notárskej zápisnice. Za obsahové a formálne náležitosti tohto typu závetu zodpovedá notár. Každá notárska zápisnica je povinne registrovaná v Notárskom centrálnom registri závetov.

4. Osobitná forma závetu sa uplatňuje, ak je jeho pisateľ v zlom zdravotnom stave, nevidiaci, nepočujúci, alebo nemôže čítať, alebo písať. V tomto prípade je nevyhnutná prítomnosť troch svedkov, ktorí závet po jeho vypočutí podpisom potvrdia. V listine musí byť uvedené, kto ju napísal, kto ju nahlas prečítal a akým spôsobom bolo potvrdené, že listina obsahuje poručiteľovu pravú vôľu.

Svedkami môžu byť iba osoby, ktoré sú spôsobilé na právne úkony. Svedkami nemôžu byť nevidomé, nepočujúce, nemé osoby, tie, ktoré nepoznajú jazyk, v ktorom sa prejav vôle robí, a osoby, ktoré majú podľa závetu dediť.

Aby bol závet platný, musí obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bol spísaný. Dôležitou obsahovou časťou je, samozrejme, ustanovenie dedičov v celku, pomernej časti alebo konkrétnych vecí (kto čo dostane).

V prípade, ak bol závet spísaný vlastnou rukou, je vhodné o jeho existencii informovať blízke osoby, aby vedeli, kde je závet uložený .

Akékoľvek podmienky pripojené k závetu nemajú právne následky.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Notár vykoná z úradnej povinnosti registráciu závetu urobeného vo forme notárskej zápisnice v Notárskom centrálnom registri závetov, ktorý vedie Notárska komora. Závet urobený vo forme pod bodmi 1.,2. a 4. nemusí byť povinne registrovaný, ale môže byť na žiadosť závetcu alebo inej osoby vzatý do úschovy notára. Takúto úschovu závetu notár zaregistruje tiež v Notárskom centrálnom registri závetov.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Áno, § 479 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb.) ustanovuje, kto je tzv. neopomenuteľným dedičom a aká je neopomenuteľná časť dedičstva: „ *Maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.* „

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov. Ak poručiteľ neurobil závet alebo ak existuje majetok, ktorý nebol poňatý do závetu, dedí sa zo zákona podľa dedičských skupín.

1. *skupina*

V prvej skupine dedia poručiteľove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom. Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomkovia.

Ak poručiteľ nezanechal potomkov alebo títo nededia (všetci odmietli dedičstvo, žiaden z nich nie je spôsobilý dediť, všetci boli platne vydedení alebo sa na nich neprihliada), nastupuje 2. skupina dedičov

2. skupina

Ak nededia poručiteľovi potomkovia, dedí v druhej skupine manžel, poručiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa. Dedičia druhej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

3. skupina

Ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej skupine rovnakým dielom poručiteľovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa. Ak niektorý zo súrodencov poručiteľa nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti.

4. skupina

Ak žiadny dedič nededí v tretej skupine, v štvrtej skupine dedia rovnakým dielom prarodičia poručiteľa, a ak nededí žiaden z nich, dedia rovnakým dielom ich deti.

Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu ako odúmrť.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Okresný súd, v obvode ktorého mal poručiteľ v čase smrti adresu trvalého pobytu, ak nemal trvalý pobyt v Slovenskej republike, v ktorého obvode sa nachádza majetok poručiteľa, a ak nie je ani taký súd, tak tam, kde poručiteľ zomrel. Okresný súd poverí notára, aby vo veci konal a rozhodol. Úkony notára sa považujú za úkony súdu. Poverenie sa nevzťahuje na rozhodnutie o začatí dedičského konania, na žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cudzine, na rozhodnutie o vylúčení notára a jeho zamestnancov a na rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o dedičstve, ak sa dodatočne zistí, že poručiteľ žije, alebo ak bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva robí dedič ústne pred notárom alebo písomným vyhlásením, ktoré zašle dedičskému súdu v lehote jedného mesiaca odo dňa keď bol o práve odmietnuť/prijať dedičstvo a následkoch tohto vyhlásenia upovedomený súdom.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Inštitút odkazu nie je v našom právnom poriadku upravený.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Neexistuje špeciálne vyhlásenie o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu. Postupuje sa analogicky ako pri vyhlásení o prijatí/odmietnutí dedičstva, ale lehota jedného mesiaca sa neuplatní.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Matrika oznámi úmrtie vo svojom matričnom obvode príslušnému okresnému súdu. Súd začne konanie aj bez návrhu, len čo sa dozvie, že niekto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. Súd v prvom rade preverí v Notárskom centrálnom registri závetov, či poručiteľ nezanechal závet, listinu o vydedení, odvolanie týchto úkonov, alebo vyhlásenie o voľbe práva podľa osobitného predpisu a u ktorého notára sú uložené. Vykoná predbežné šetrenie o okruhu dedičov, o majetku a dlhoch poručiteľa a urobí neodkladné opatrenia na zabezpečenie dedičstva. Na prejednanie dedičstva nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak súd potvrdí jeho nadobudnutie jedinému dedičovi alebo ak dedičstvo pripadne štátu ako odúmrť.

Notár ako súdny komisár poverený súdom, ak neexistuje spor o dedičstvo, vydá uznesenie o dedičstve, ak

dedičstvo nadobudol jediný dedič,

pripadlo štátu ako odúmrť,

sa dedičia vyporiadali medzi sebou dohodou; veriteľ poručiteľa je účastníkom tejto dohody, ak sa vyporiadava jeho pohľadávka, alebo

dedičia uzavreli s veriteľmi poručiteľa dohodu o prenechaní predlženého dedičstva na úhradu dlhov

potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode, alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol,

neschváli dohodu o vyporiadaní dedičstva a potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičsmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol.

Právoplatné uznesenie o dedičstve je dokladom, na základe ktorého sa vykoná prechod vlastníckeho práva na dedičov.

Ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Zároveň určí lehotu na podanie žaloby, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. .

Ak je dedičstvo predĺžené a ak nedôjde k dohode dedičov s veriteľmi poručiteľa o prenechaní predĺženého dedičstva na úhradu dlhov, môže súd nariadiť likvidáciu dedičstva. V uznesení o nariadení likvidácie vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v určenej lehote, inak pohľadávky zaniknú. Likvidáciu predĺženého dedičstva súd (notár ako poverený súdny komisár) vykoná speňažením všetkého poručiteľovho majetku za cenu obvyklú za porovnateľný majetok. Súdny komisár pri speňažovaní majetku koná za účastníkov vo vlastnom mene, ale prihliada na výhodnejšie návrhy účastníkov konania na speňaženie majetku. Výťažok speňaženia ukladá notár na osobitný bankový účet zriadený na tento účel notárom. Ak napriek tomu nejaký majetok ostane, pripadá štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Uznesenie o dedičstve alebo uznesenie súdu má len deklaratórne účinky o skutočnosti, ktorá už v minulosti nastala. Disponovať s dedičstvom v plnom rozsahu však možno len na základe právoplatného uznesenia o dedičstve alebo uznesenia súdu.

Deň smrti poručiteľa treba doložiť úmrtným listom, oznámením o úmrtí vydaným osobitnou matrikou Ministerstva vnútra SR v prípade úmrtia slovenského občana v cudzine alebo súdnym rozhodnutím vydaným v konaní o vyhlásenie za mŕtveho v prípade nezvestnosti, keď je deň smrti určený výrokom súdu. Slovenského občana môže za mŕtveho vyhlásiť len slovenský súd. Cudzinca môže za mŕtveho vyhlásiť slovenský súd len s právnymi následkami pre osoby trvale žijúce na území Slovenskej republiky a len pre majetok tu ležiaci.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Áno, dedičia sú zodpovední za dlhy poručiteľa a za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa, ale len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Dedič nie je povinný vyrovnať dlhy poručiteľa zo svojho vlastného majetku. Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu. Ak je dedičstvo predlžené, môžu sa dedičia s veriteľmi dohodnúť, že im dedičstvo prenechajú na úhradu dlhov. Súd túto dohodu schváli, ak neodporuje zákonu alebo dobrým mravom.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?

Pre vykonanie záznamu v katastri je príslušný Okresný úrad podľa miesta nehnuteľnosti. Okresný úrad vykoná záznam bez návrhu, prípadne na návrh vlastníka alebo inej oprávnenej osoby. Návrh na vykonanie záznamu sa musí podať písomne a musí obsahovať:

a) meno (obchodný názov) a miesto trvalého pobytu (sídlo) navrhovateľa,

b) názov okresného úradu, ktorému je návrh adresovaný,

c) verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti,

d) označenie príloh. Prílohou návrhu na vykonanie záznamu je:

i) verejná listina alebo iná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti; ak ide o zápis záložného práva, ktoré vzniká zo zákona, listinu preukazujúcu existenciu pohľadávky nie je potrebné prikladať,

ii) identifikácia parciel, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je zapísané v liste vlastníctva,

iii) iné listiny, ktoré majú dôkaznú hodnotu pre konanie.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?

Menovanie správcu nie je povinné. Ak to však vyžaduje všeobecný záujem alebo dôležitý záujem účastníkov, urobí súd aj bez návrhu neodkladné opatrenia na zabezpečenie dedičstva a môže ustanoviť aj správcu dedičstva. Správcom je najčastejšie jeden z dedičov alebo iná osoba blízka poručiteľovi, ale môže to byť aj notár, ktorý však nie je v predmetnom dedičskom konaní súdnym komisárom.

Správca ustanovený slovenským právnym poriadkom sa odlišuje od správcu dedičstva v zmysle common law.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Závet vykonáva notár poverený súdom ako súdny komisár. Majetok nadobudnutý dedením spravujú dedičia, ale na predaj vecí patriacich do dedičstva v čase, keď sa konanie o dedičstve ešte právoplatne neskončilo alebo iné úkony nad rámec bežného hospodárenia, potrebujú privolenie súdu

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Správca počas dedičského konania robí úkony nevyhnutné na uchovanie majetku patriaceho do dedičstva podľa rozsahu, ktorý určí súd. Súd rozsah oprávnení vymedzí tak, aby správca mohol zabezpečovať uchovanie majetkových hodnôt dedičstva. Sám zodpovedá za škody, ktoré vznikli porušením povinností určených zákonom alebo súdom. Po skončení dedičského konania predloží dedičom konečnú správu a súd rozhodne o jeho odmene a náhrade výdavkov, ktoré platí dedič, ktorý nadobudol dedičstvo.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Na konci dedičského konania notár vydáva uznesenie o dedičstve, ktoré sa považuje za uznesenie súdu. Tu sú uvedené mená dedičov, identifikácia majetku, ktorý dedič nadobudol, podiely na majetku.

V priebehu dedičského konania môže notár na žiadosť dediča vydať Potvrdenie o okruhu dedičov. Ide o « potvrdenie skutočností, známych zo spisu », ktoré vydáva notár prejednávajúci dedičstvo ako verejnú listinu najmä na účely preukázania postavenia dediča či inej oprávnenej osoby, na ktorú má prejsť nejaké právo poručiteľa (napr. poistné plnenie, členské práva, postavenia v prebiehajúcich konaniach a pod.).

Táto webová stránka je súčasťou portálu Vaša Európa.
Privítame vašu spätnú väzbu, pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

This webpage is part of an EU quality network

Posledná aktualizácia: 03/01/2022
Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.